

Zo wordt verliezen winnen

Filosoferen met kinderen met het prentenboek 'Hup Herman'

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Leuk dat je wilt gaan filosoferen met je kinderen of klas. Filosoferen is niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven. Het zal beslist mooie gesprekken opleveren, die soms kort en soms lang duren.

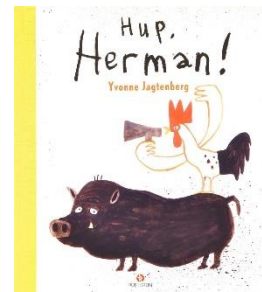
Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op www.filosovaardig.nl/mini-cursus.

Over het boek

Herman het hangbuikzwijntje vindt wedstrijdje maar gedoe. Nergens voor nodig, al die drukte. Winnen vindt hij niet belangrijk. De kippen zijn juist elke ochtend in rep en roer en kakelen druk over wie het eerste op was, wie de snelste is en wie de beste is. Op een dag is Herman het zat: hij zal ze wel eens even laten zien wie er hier de snelste is. Alle dieren moedigen hem aan. Maar is winnen eigenlijk wel zo belangrijk?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Doelgroep

Groep 1 t/m 3

Thema

Winnen en verliezen

Vooruitblik

Je gaat met de kinderen nadenken over winnen en verliezen. De kinderen denken eerst na over wat winnen is en waarom ze het zelf belangrijk vinden of niet. Ook wordt m.b.v. plaatjes gekeken wanneer een wedstrijd eerlijk is. Daarna lees je het boek 'Hup Herman' voor. Na het voorlezen ga je met de kinderen filosoferen. Dat wil zeggen dat iedereen de persoonlijke ideeën loslaat en op een meer objectieve manier gaat nadenken over het onderwerp. Er wordt afgesloten met een creatieve verwerkingsopdracht om Herman te kunnen laten doen waar hij het beste in is: vies worden.

Vorbereiding voor de leerkracht/ouder

Zorg dat je een stapel plaatjes van allerlei soorten personen en/of dieren hebt. Je kunt hiervoor de Praatplaatjes van Filosovaardig gebruiken, maar je kunt ook plaatjes van internet printen.

- Print voor elk kind een doeblad.
- Zorg dat je verse, nog natte koffieprut hebt.
- Knip een spons in kleine blokjes zodat elk kind een mini-sponsje heeft.

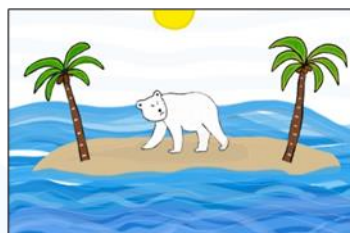
Voorgesprek

Voordat je het boek voorleest ga je met de kinderen in gesprek over winnen. Hou dit gesprek persoonlijk. Vraag de kinderen of ze weten wat winnen is, of ze zelf graag winnen, waarmee ze wel eens gewonnen hebben, wie er nog nooit gewonnen heeft en of dat erg is.

Voordenken

Pak de stapel met plaatjes van personen en dieren erbij. Pak steeds twee plaatjes van de stapel en laat deze aan de kinderen zien. Verzin een wedstrijd voor deze twee personen/dieren. Vraag wie er zou winnen. Vraag ook of het een eerlijke wedstrijd is.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Voorbeeld 1: De fee en de ijsbeer doen een wedstrijd wie het hoogste kan vliegen. Wie gaat er winnen denk je?

- Kinderen: De ijsbeer.
- Is het een eerlijke wedstrijd: Nee, want de ijsbeer kan helemaal niet vliegen.

Voorbeeld 2: wie kan er het hardste zwemmen?

- Kinderen: 'Het kindje want die heeft zijn zwemdiploma.'
- 'Misschien heeft de zwerver ook wel een zwemdiploma.'
- 'Maar de zwerver is niet zo fit meer want hij eet geen groente, dus ik denk toch dat het kindje gaat winnen. Die is fit.'
- Leerkracht: Is het een eerlijke wedstrijd?
- Kinderen: 'Jawel, want ze kunnen allebei zwemmen. De zwerver is groter, en het kindje is denk ik gezonder. Dus dat is dan een beetje hetzelfde.'

Besprek op deze wijze meerder combinaties van personen/dieren met bijbedachte wedstrijden.

Voorlezen

Na een minuut of tien pak je het boek erbij. Laat de voorkant zien en vertel dat het hangbuikzwijntje op de voorkant Herman is. Herman wil heel graag een keer een wedstrijd winnen. Vraag de kinderen wat voor wedstrijd hij zou kunnen winnen. Ga dan het boek voorlezen.

Napraten

Praat met de kinderen na over het verhaal met behulp van deze vragen:

- Snapten de kinderen dat Herman graag een keer wilde winnen?
- Maakte Herman kans om de hardloopwedstrijd te winnen?
- Heeft Herman wel echt gewonnen van de haan?
- Was Herman wel als eerste wakker als hij helemaal niet geslapen heeft?
- Wat vinden de kinderen, heeft Herman iets gewonnen?

Filosoferen

Laat het gesprek overgaan in een filosofisch gesprek. Dat wil zeggen dat je het persoonlijke (wat je zelf van winnen vindt) loslaat. Ook laat je het voorbeeld van Herman los. Je gaat nadenken over winnen en verliezen in het algemeen op een objectieve manier. Gebruik daarbij onderstaande graafvragen.

Graafvragen

- Wat is winnen?
- Wat is verliezen?
- Wat is het leukste?
- Waarvan leer je het meeste?
- Is winnen beter dan verliezen?
- Wanneer is verliezen leuk?
- Kan verliezen oneerlijk zijn?
- Kun je oneerlijk winnen?
- Willen dieren ook winnen?
- Waarom vieren we nooit dat je 2e of 3e bent geworden?
- Wat als we voortaan gaan vieren dat je verloren hebt?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Afronden

Vraag welke wedstrijd de kinderen graag zouden verliezen. En als dat dan lukt... heb je dan verloren of eigenlijk toch gewonnen?

Verwerkingsopdracht (optioneel)

Geef elk kind de tekening (volgende pagina) van Herman. Herman is op de tekening erg schoon en daar wordt hij niet gelukkig van. Laat de kinderen daarom Herman lekker insmeren met 'modder'. Gebruik daarvoor de koffieprut en de in blokjes gesneden spons.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

